قصې او

افسانې

سلیمان لایق

نقاش

اوربېدلي مې له چا نه دا قصه ده
که مې لوستې یوه کتاب کې شپه ده

یو نقاش چې زمانې وو ځورولې
بې خوبیو، لوږو، تندو کړولې

د هنر کرښې یې تللي وي بېځایه
د نبوغ شغله یې پته و له بنایه

د آسمان له رندو ستر ګونه لوېدلې
بدبختۍ او کړاووته زیږېدلې

د حقیرو په حلقه کې حقیر شوی
د غني هنر په اړخ کې فقیر شوی

یوه ورځ یې لوږه زیاته شوه په کور کې
د چوپیا کوزه نسکوره شوه په شور کې

که لویان وو که واړه وو په فریاد شول
ژوند کړېدلی شوه، همه واړه په داد داد شول

مور چې ولېدل بې وزله ماشومان خپل
خپل دوړه کترى، په نس وږي بچيان خپل

چې په لوږه نارې وهي غوغا کړى
سر تندى وهي ډوډۍ پسې ژړا کړى

رڼا ورځ يې توره شپه شوه دغمونو
لار ترې ورکه کړه هره خوا مصيبتونو

توفاني ببرۍ شوه واخيسته موجونو
اوښکو ډوبه کړه دنيا شوه دغمونو

پښې لوڅې سر سرتور گريوان شکېدلى
رنگ الوتې شونډې ژېړې مخ شکولى

فريادى په تلوار راغله مصورته
خپل خاوندته دغمونو مفسرته

ورد مخه شوه ببيا که لمبه ناکه
وى يې اې زړه ډبرينه اې سفاکه

څه د پاره دا دغم نقشونه باسي
کومه ورځ به د بچو تپوس له راسي

هغه ونه دا آسمـــــان او دا دريـــاب
چې دې کښلې دي د خپـل زړه په خوناب

هغه روڼد چې بې امسـا په لار روان دی
هغه سپور چې معــرکه کې په جولان دی

هـا مـرغه چې رپـوي وزر جـوړې ته
هغه زوړ چې لاس يې پـورته دي توبې ته

دغه نـور عبث شيان چې رسمـوې ته
کوم لباس کومې ډوډۍ کومې او ګرې ته

دې بې ځانه تصـويرونو نه څه غـواړي
په دې خـوار فن باندې ولې دومره وياړې

دغــه دړې عبث ولی رنګـــــوی ته
دا رنګـــونه خوشې ولی خرڅوی ته

په دې خوار دو بې روزی هنر کې څه دی
بې له لوږی او خواری نه چې خـواره دی

ماشومــان دې وږی تږی اسکـیرلی
بربنـډ شوی رنځور شوی ځـوربـدلی

راولــــی په ژونــــد وسارو بدی چـــاری
د بې ځــــــان تصویر لپـــــاره باسی لاری

ځــان داران دې له بې ځـــانونه قربـــان کړل
خپل بچيــان دې له خپل لاسه پريشان کړل

دغــه څنـــګه عاطفه څنـــګه هنــــر دی
دغــه تيـــــــږه ده که زړه د بشـــــر دی
نور دې نشم دا رســـــوا ژوندون زغمـــلی
نور دې نسم دا حقيــــــر هنــــر منــــــلی

د نهنـــګ له خولې نه واخـــله خپله برخه
نه بـــــل لور شته نه بله ورخ نه بله کرخه

د همت مـــرغه د مـــــرد دی ورپسې شه
څه ستومان څه سرګردان شه څه خولی شه

مصـــــور چې واوريــــدلی دا خبــــری
لـــــه موســکايې تويیـــدې دغم شکری

په خنـــدا خنـــدايې ووی دغــــم يـــــارته
د ترخــــه رونـــد دمزلــــــونو وفـادار ته

همـــدا نن شپه دمه راکه چې سبـــا شي
ستـــا د زړه او د خـــاطر غوټۍ به واشي

سري طـــلاوي دولتـــونه به پيـــدا کم
ستـــا په شونـډو به روان رود د خندا کم

دا حقيـــر خلـــک به وبولـــم حقيـــر
دا غنيـــــان چې په فطرت کې دي فقيـــر

د فلـــک په زړه کې به وخوټـــــوم وينې
د زمـــــان ستـــر گې به کـــم په ژړا سپينې
ته اوس وګوره او مـــا پرېږده انديښنـــو ته
خپل تصميم خپــلو رنځو، خپــلو غمــوته

شـــا او خـــوا رانه چاپير دي ځنځيـــرونه
په کـــړيو کې مې ســـوځي سره اورونه

پښې تـــړلې خـــوله تـــړلې لاس تـــړلې
د نجـــــات ورونه له کـــوز و پاس تړلې

لـــوږې تنـــدې بې ارزښته بې عـــزت کړم
نشتمنــــې پخپـــل وطن کې بې حرمت کړم

نـو ر به نکـړمه ستومان چا ته دماغ خپل
بـل به نکړم بې بصـــرو ته څـراغ خپل

د رسـام ښځې چې واوریـدې خبـرې
په غومبـو رويې رالـړ شوې مرغلـړې

پوهیـده د ژونـد ملګری څومره سوځي
چې له زړه يې د لاســو ګـوتی خوځې

نو په پته خـوله روانه شـوه ستنه شـوه
تـا به ويلـي له غيـرته پښتنه شـوه

شپې تـرې يووړلی د اوښـکو مرغلری
زمـان هيـرى کړی د شپې ترخې خبری

پښيمـانه وه له تيـرو جنجـالونو

را اوچتـه شوه له ځـایه په سوالـونو

پـولادی زړه يې زهيـر او نـرم شوی
په تسل تسل رام شـوی ګـرم شوی

د خـاوند کوتې ته راغـله شرميـدلی
پښيمـانه عذر خـواه خجلت وهـلی

چې کــــته يې ځای خالي دی آشنا نشته
د نادمــــو تلليــــو او ښـــــکو دوا نشته

نا ببــــره سخته ويــــره ورپيـــــــدا شو
لـــــکه پـــــاڼه په لړزه او ربړدېـــــدا شو

سودايې مخ په انــــګړ غبــــر ګه شوه بېرته
ترينه ورکــــه شوله لار چې ځي به چېرته

سره لمبه شوه په انــــــګړ راګرزېـــــــدله
ګـــــرزيدا کې پخلنځی ته وختـــــــــله

چې په وره د پخلنځی يې قـــــدم کيووت
د غـــــــوايې په يوه رون يې نظر پريووت

په افسوس سره يې وکـــــــړه دا خبــــره
بې سنجشه بې له ځنـــــــډه نابيـــــــره

اوه ! دې خوار به چا ته لاس وي غځولی
بيـــا به چـــاته محتــاج شوی شرمېدلی

د چــــا ور بې دومــــره وخته وي وهلی
څومــــره څومــره به شرمونو وي ځپلی

وې راشه څه کبــــاب ترينه تيـــــار کړم
بيــا به ورشم ماشـــومان به رابيدار کړم

گوندې دی هم له کوم خوا نه راپيدا شي
زمــا بده وزه هېـــر کړي پخــــلا شي

چې چـــاړه يې کړه تيـــاره غوځېـدو ته
لاس يې وړانـدې که ورانه له پرېکېدو ته

مسخـــــری ورسره پيـــل کړي تقـــدير
غــــوښه نه و په ديـــوال و يو تصـــوير

چـــاړه ونښته ديـــوال کې راکـــږه شوه
د بيــــــوزلې مورا سره د غــم لمبه شوه

وی يې دغه ابـــدي زمونږ تقـــــدير دی
خـــوړو په ځای په برخه کې تصوير دی

د نرگس پيالی يې ډکي په خوناب شوی
د غمــــــونو ترانې کتـاب کتـاب شوی
دې خپــل فقـــــر ته ژړل لا نا خبــــــره
چې د يـــــار د مـــــرگ ناره شوه نا ببره

درووازه کې نا آشنـــا سړی نـــاره کړه
چې رسـام په سر چپه د مرګ پياله کړه

له خپل لاسه يې لاهو که ځان درياب ته
د خوني څپو منـــــګولوته ګـــرداب ته

ښځه ورانه شوه بچـــوړی رابيدار شول
رابيـــدار شول له کټونو راګوزار شول

زړونـــه ونيـــول پنجـــو کې فريـــادونو
سترګې پټې کــړي داوښکو يسلاوونو

له کـــــړکيو داروازو او ديـــــــوالونو
ســـــر راوايسته دردونـــــو او غمـــونو

په کـــــاله د يتيمۍ لمبه خـــــوره شوه
د فلك چـــاره د مرګ په وينه سره شوه

زمـــــانه په تېـــرېدو وه څـــرخېدله[1]
د مطبـــــخ تابلـــــو بازارته ووتلـــه

په لکـــــونو باندې خـرڅ هغه اثر شو
يو کـــــاغذ له کـــوټه زرو برابـــر شو

هــــر اثر سره چې جوخته قـــرباني شي
بې زواله بې همتـــــا جــــاوداني شي

عــادي خلك قـــــربانۍ نه قهرمان شي
قهرمـان شي چې له خلكو نه قربان شي

دغبرگولې، ۱
۱۳۴۲ ـ کابل

۱ ـ بله بڼه: زمانه په څرخېدو وه تېرېدله

نیشه موږک

یو زلمـــی موږک له تندې نه بیتـــاب شو
له سوری نه رادبانـــــدې په شتـــاب شو

چې راووته نو ودرېـــــده له ویـــــری
هسې نه چې پیشو پټه وی کـــوم چېرې

یوه شېبه هـــــلته ولاړو حیــــــرانۍ کې
د پیشو په فکـــرو ذکـــر او پریشانۍ کې

وې څه وکـــرم له تادې نه مجبــــوریم
که خطـــر دی که مرګی دی زه معذوریم

یا به ځـــان کړم له منـــګی څخه سیـــراب
یا به کـــــرمه دا خـــراب ژوندون خراب

خـــوار صورت به مې مرګی ته نشانه شي
که اجـــل و نو پیشـــو به بهـــــانه شي

او که نه سیــــراب به راشمه ســــوری ته
بیـــا به نوی لغــــم پـــری کمه وری ته

دايې ووي په اوبـــــو پسې روان شـــــو
راغی ودريـــــــده يو مې ته او ايران شو

وې يې گـوره چې عجب شانې منگی دی
جـوړ له خاورو هسې ندی چې لرگی دی

گوندې وی چې کې پیـدا کړم د زړه تاب
په اوبـــــو د ژونـــــدانه شومه سیـراب

د منــــگی په کمان مې ته په ختـــــو شو
د مې خولی نه چارچاپیـر په گرزېدو شو

پښه يې وښـــوېیده ولـــوېده د لانـــــدې
په شــــرابو آلـوده شو لانـــدې بانــــدې

په لامبـــو، لامبو راوخـــوت د خم سر ته
په زحمت بانـــدې راووت ترې بهـــر ته

دم درحــــاله سوه نشه وربانـــــدې راغله
د مستۍ مسته ځـــــپه وربانـــــــدې راغله

ويـــــره لاړه له غیـرته شین زمـــری شو
لـــه غـــرور او حمــاقته لیــــــونی شو

په بريتـــو کې يې پيــدا د زور شغـله شو
ژونـــد تر پـــايه ورته ښکلې يوه نغمه شو

د لـــذت او تکـــبر له ليونتـــوبه
بې آشــــوبه سريې لاړه تر آشــــوبه
دی لا نـــاست و چې پشکه را پيـدا شو
د اــــــکۍ په تاوېدو شو په گـدا شو

وې يې هـــر کله زمـا د ستر گـــو توره
دغــه لمـــر دی راختـــلی له کوم لوره

دغه ښنـــگه يې راغلـــی نابـــــــره
مـــا ړنده کـــړې چې زه نه يمه خبـــره

ستــــا راتگ ته کـــړۍ شپه ومه بېداره
بخت ته گــــــوره چې راځی په رڼا لاره

اوس نوو ايه څه دې حال څه دې روز گار دی
بيا دې کوم جوال ته ايښی دام د ښکــــار دی

ځــوان موږ ک چې و مستی بېــوا که کړی
د شرابـــو کيفيت بېبـــــــا که کـــړی

پخپل ځان یې دا گمان شو چې زمری یم
او که نه یمه نو کم تر کمه سپی یم

نویې پرانیستله خوله او درفشان شو
له چاتې نه مخامخ پې ور روان شو

وې یې څرنگه جرأت کوی پیشو
چې راغلی یې دربار ته د زمرو
زه زمری یم گوره پام که موږک نه یم
پروا گیره د پیشو او تلک نه یم

له غضبه که یوه چیغه کمه پورته
څه به کاندې وایه تښتې به کوم لورته

ته له کومه وایه دونه جری شوی
چې په مخه را روانه د زمری شوی

دغه دومره موږکان چې تا نیولی
په کوم حق او کوم جرأت دې ټول خوړلی

که مې کېښکو دی له خولی به دې باران شي
ترې راتوی به په زرگونو موږکان شي

بـــايد وبـــاسي تـــوبه او پښتيـــمان شي
کـــــلې پرېـــږدي او د غـــرو پلو روان شي

کنـــه ژامې به دې هسې کـــړمه مـــاتي
چې عبــرت شي ټـــول عالـــم ته ځنې پاتي

لوی جهـــان به درته تنـــگه يو کړئ کړم
لــه غضبه به دې يـــوه گـــوله مړئ کړم

وايــه ژر شه اې بــــــدبخته بې ادبــــه
ځـــواب راکه کنې پـــرې به دې کـــم ژبه
تأخيـــــر مه کوه پښـــو له راگـــذار شه
وعـــده راکه له ظلمــــونو توبه گـــار شه

له مــــوږ که چې پشـــو واورېـــدې باتې
وې يې ستـــا له خـــولې رااوری دغه گاتې

وې يې هـــو احمقه چوپ شه زه زمری يم
له غصې نه ســــره لمـــبه يم ليـــونی يم

دا ته نه ويني صــــورت مې ټـــول رپېږي
له غضبه مې مـــــــاغزه درته اېشيـــږي

پیشو وخنـــدل موږک ته وې یې جـــانه
راته ښکـــاري چې موږ شوي یې له ځـــانه

دا قـــدرت دې وایه څنـــګه پیـــدا کړی
راته ښکـــاري پریشـــان خوب دې لیـــدلی

ته د نورو موږګـــانو وکـــالت کـــړې
وایه ځـــان به له ما څنګه ســلامت وړې

اوس به وګـــوري د ژونـــدوروستنۍ لوبه
رابیـــدار به شي له خپـــله درانه خـــوبه

شېبه وروسته نیشه ولاړه مـــوږک سم شو
ترې چـــاپیره د ژونـــدون د بقـــا غم شو
پیشو وویـــل اوس وایه څه فـــــرمان دی
مخـــاطب زما زمـــری که موږک جان دی

مـــوږک وویـــل ما بد کـــړي او خر شوم
خـــر خو شه وي زه تر خـــره ام لا بتر شوم

شرمسار یمه مـــــا وبخښه امیـــــره
له دې لـــوی بې ادبۍ له دې تقصیـــــره

ستـــا مقـــام زما تر جـــرمه ډېر اوچت دی
زمـــــا په پلو کې ستا له فیضه حرکت دی

په دې کـلی کې چې چېــــرې مورکان دی
همه واړه لاس تـــړلی بنـــد گـــــان دی

چېـــرې زه او چېـــرې ته عــــالي مقـــامه
خـــوله مې مـاته کړی بې ستــا له احترامه

پیشو وویـــــل خبـــــرې دې تـــرخې وې
خو زه پوهېــــــږم د تا نه وې د نیشې وې

مگــــر زه ستــا په نیــــووو یمه مـــاموره
پخپــــــل قتـــل به مــــا وبولی معــــذوره

فکر وکه چې دا مـــرگ ندی خمـــار دی
ژوند هر چا ته یوه نیشه ده بیا قمـــــار دی

د لیندۍ ، ۸
۱۳۴۳ ـ کابل

شکمنه مینه

د لرغونو زمانو په افسانو کې
د بخدي په اوسنيو ويرانو کې
راته کړی يو بزګر سړی قصه ده
د يو ښکلی ژوند غمجنه خاطره ده

وايې هغه وخت چې دغه ښار آباد و
د نړۍ له توفانونو نه آزاد و
پدې سيمه کې استوګن و يو ځوان
يو بې ساری، بې رقيبه پهلوان

تا به وې د صورت غوښه يې پولاد ده
جګه ونه يې له نسله د شمشاد ده
د غيرت آوازې تللی په ملکونو
هم يې ناسته د ځوانۍ مينه په زړونو

مګر ځوان زړه يې له لاسه وتلی
د يوې پيغلې نجل په مينه يې بايللی
معشوفه يې اوسېده په بخارا کې
د آمو د زورور سين هغه خوا کې

عاشق ځوان په هره میاشت کې یو یو وارې
لنـــــــډولی بخـــــــارا ته اوږدې لارې
پریکـــــول یې بې اوبـــــو بیابـــــانونه
د یخنۍ په شپـــو کې واورې بـــــارانونه

بې گـــدره به آمــــــو غیږې ته پریووت
له څپـــــو او له گـــرداب سره به کیووت
په وحشي سین به یې وروړل یرغلـــــــونه
ایلـــــول به یې سرکشه سیـــــــلاونه

پولادي لاس یې په هـــر شئ بانـــــدې بر و
که دریـــاب ، که بیابـــــان و او که غـــرو
هیـــــڅ یې نه لـــرله ویره ، اضطـــــراب
تـــا به ویلــــی چې موجــــونه او گرداب

د ده مخـــکې ذلیل شوی محکــومان دی
بې ارزښته او نــــــا چیزه غلامـــــــان دی
په رگــــو کې خوځېـــــدلی گرمي ویني
د هیچـــــا پــــــــروایې نه وه بې له میني

یوه ورځ له ورځـــــو راغی بخـــــارا ته
زړه یې کېښـــــــود پښو د تمنـــــــا ته
نیمه شپه د آسمـــــــــاني حصار د پـــاسه
بې له ویري، اندیښنې او بې وســــــواسه

رادننه شو د میني منـــــــزلــــــگا ته
زړه یې وسپـــــاره رنـــــگیني مشغولا ته
جنتي شپه د ځـــــــوانۍ په سره لمبو کې
په گیـــــلو کې، په قصو کې، په بوسو کې

په مســـکا کې، په خنـــدا کې، په ژړا کې
د آسمـــــان د رڼو ستــــورو په ځـــــلا کې
په ورو ورو د سبـــــاوون ساحـــل ته تلله
د آسمـــــــان په شنه دریـــاب کې بهېدله

خو سپېـــــدو تر تورې پردې لانــــــدې
آخـــــر ستـــر گې واړولې لانـــدې باندې
آخـــــر هغه ښایستــه شپه سبـــــاوون شو
د وصـــــال پلـــوشه جـگه شوه بېلتون شو

وخت د دې شو چې بلخي زلمی جلا شي
د بخـــدې خوا ته روان له بخـــارا شي
خدا زده څه يې په زلمی زړه کې پيـدا شول
چې شونډان يې راغنچه شول په مسکا شول

ناڅـاپې يې نجـل ورته وويل اې ګـــــله
اې زمـــا د زړه شهۍ د عشـق بلبـــله
که هرڅو ستا ښکلی مخ يو بل څراغ دی
خو افسوس چې پيدا شوی پکې داغ دی

هسې نه چې ستا د ګــلو باغ تالان شي
زمـــا د ميني ابـدې بــــرجل ويران شي
دغــه وار چې ځي له ښکـــلی بخارا نه
د عشقــــونو وصـــالونو له مـــاوا نه

ګــوره پام که ځـــان وانه چوي لامبو ته
د جهيـــون خونړي سين مستـــو څپو ته
ستا د ميني په باغ ګډ د شک تالان دی
دا ځــــل هغه آمـــو ندی يو بل شان دی

ته د مينې په بېړۍ راتېر بدلې
چې په موج او په توفان به بريدلي
اوس د شک په ځپوډو به شوه کشتۍ ستا
د درياب کړۍ به ونيسي مړۍ ستا

ګوره پام که اې زما خيالي دلبره
هسې نه چې په سين ګډ شي نابره
د سپېدو چرګانو وکړل آذانونه
ځوان روان شو مات زړګی ساړه آهونه

بله شپه بيا د جيحون درياب ته راغی
د اوبو يوه ژور تالاب ته راغی
ده وې ګوره د يار زړه کې به څه تېر و
چې زما زړور زړه ورڅخه هېر و

دې ګمان کاوه چې ګوندې دا درياب
د آمو مستې څپې او يا ګرداب
زما د اوسپنو دامنې به کړي ماتې
زما د مينې خاطرې به شي ميراتې

نــه نه ! زه هسې بـــزدله میــن نه یم
زه په مینه کې په مـــال او په تن نه یم
زمــــانه به خامخـــا زما فرمان وړي
سین او غـر به زما سوری ته امان وړي

دایې و وې ناپایـــوه سین ته پریـــووت
له جیحون سره په جنګ جګړه کې کیووت
مـــــګر دا ځلی بل سین بله څپــه وه
بل ګـــرداب و بله لـــوبه بله شپه وه

د دریـــاب ګېډه کې بل خپل انقــلاب و
په اوبـــو کې بل قـــوت بل اضطـراب و
ایشېـــدل د دریاب زړه کې غضبــــونه
د څپــو له خولې وتل سرکش ځګــونه

قهـــرجنې زخمي غیـــږه کړله خلاصه
د اوبو سیلاب یې پرېښود پې د پـــاسه
پولادې متې یې تـــاو شوې یو تر بـــله
خو تېر وخت تکرارېده نه بیا هېڅکــله

پهلوان زلمی خوراک شو د جیحون
عشق و نه زغمل نازونه د جنون
د عشق کار کې چې رښتینې صفا نه وي
سر ایستل ترینه آسانه سودا نه وي

مجنون ځکه پایښتي جاوداني شو
چې د خپلې لیلي مینه کې فاني شو

د لیندۍ، ۱۲
۱۳۴۱ ـ کابل

ورى او ليوه

مــازيگــر و زيړى لمــــــر په ډوبېــدو ؤ
له مشــــرقه نرم بــــاد په چلېـــــدو ؤ

په ورشو کې د شنيــــلو ورمه خــــوره وه
د شفق لمــــن د وينــــو په شـــان سره وه

هــره خوا راپـــورته شوى وو گــــــلونه
د بيــــديا په لمـــن پلن وو سره لالـــــونه

د سنځلو بوى خـور شوى و بيـــــديا کې
د شنيلى فرش غوړېــــدلى و سحـــــراکې

شين آسمـــــان تانــده هوا ښايسته غــــرونه
په هـــــره پوله د خـــــاټولو ځراغـــــونه

يو رمـــه له لــرې ښکـــارېده په تلــــو وه
له ســــارا نه آبـــــادى ته په وتـــــو وه

په ورشــــو کې له رمي نه پـــاتى ورى و
برگــــکى و پستـــــکى و گـــــلالى و

ببـــر سر اوږدې غـــوږونه ښيښې ستـــر ګې
ســور پوستکې د مـــخ پښې پې سپينې غبر ګې

آزاد ګـــــرزېده نه شپـــون و نه رمـــــه و
مه يې زړه کې له بـل چـــــا انېـــــديښنه و

نابېـــــــره په يو ځـــل په نخښـــــــدو شو
له خـــــوښۍ به په خيـــز او په ټوپـــو شو

بيا به منــــډه کړه او جګ ځای ته به وخوت
آزاد ډاګ به يې په مينــه مينــه وکــــوت

يو ځل تـــږې شو اوبو په لــــــــور راغی
دلښتـــی مستـــو ځپـو په لــــوری راغی

په ژوره زۍ راښــــــکته شو اوبـــــو ته
ده لا شــــــونډې سمـــــولی خپلو چښو ته

ناڅــــــاپي يې تر غـوږ سخته يوه غـــورا شو
په مــــــــاشوم صورت يې تبه راپيــــدا شو

چې کــــاته يوه ليـــوه ولاړ و پـــــــور ته
دزاړه سرې ستـــــــر ګې يې ورته ولې اورته

سپيني داړې يې چــــــــړې د قصـــــابانو
تـــوره خوله يې لـــــکه ګور د دوزخيانو

ورى چې ولېـــــده دا حـال له حاله ووت
خپـل اجل يې روغ پخپـــلو سترګو وکوت

ليـــــوه پورته په غـــــرور ورته ولاړ و
ورى لا وخته له خپـــل ځان جهـانه و لاړو

د ورشـو سنــــدرې هېـــر شوې ورشو کې
د ټوپـــو خونـــدونه لاړل په خوبـــو کې

ليـــوه ورى ته ويل ودريـــږه مه ښـــوره
دا اوبـــه دې ولې خـــــړې کړلې ګـــوره

زړه مې غــــواړي درنه پريکم غوږ او ژبه
اې رزيـــــله بې حيـــا او بې ادبـــــه

ورى په عـــــذر او عــــاجزۍ او په ژړا
ويــــل پــــــــلاره زه اولاد يمه د تـــا

زه به څنـــــګه ستا اوبه درخـــــړومه
يـــا به خـــاورې په هغـــو درګـــډومه

کاشــکې ړوند شمه پخپــلو دواړو ستر ګو
که دا کـــــار وکم یا ګوډ شمه په غبر ګو

دا اوبـــه خو ستــا له خوانه رابهیـــــږي
زمـــــا په لــوري را رواني دي تیـــرېږي

ښــايې پورته کــــوم پسه وي بې ادبـــــه
کـــوم سپین ستــګې بې حیـــا او بې نسبه

خړې کــړی یې اوبه وي ستـــاسو څښو ته
کــه رخصت وي زه به درشمه کتــــو ته

لیــــوه وخنــــدل او وې وې نابیـــــــره
اې سپین ستـــــر ګیه بې حیـــا او غټه خـره

ته لا مــــا ته څنــګه وایې دلیـــــلونه
مـــــګر ما ته معـــــلوم نه دي دا چــلونه

اوس به ستـــا د سپین ستـــر ګی سزا درښیم
زه لیـــوه یمه کـــم عقـــله پسه نه یم

خـــــوار کی ورې یې ونیـــو له غــــاړی
د مظـــــــلوم په مرئ خښې شـولي داړی

ظالمــان همیشه خوري د مظـــــلوم غوښې
په کمــــــزورد زورور منــــــگولې خښې

د میزان ، ۹
۱۳۴۱

درې غوښتنې

يو لــــــر گبه چې غريبۍ و کــــــړولې
لــــــوږې تنـــــدې په اورونو اړولـــــې

چـــاودو پښو يې پـــــارولی وو دردونه
خـــوږمن زړه يې خـــوځولی وو موجونه

تمـــامي عمــــر له خپـــله بخته تنــگ و
له خپــــــل غم او غـــريبۍ سره په جنگ و

يوه ورځ دلوی ځنـــــگله په لور روان شو
د چـــــــرتونو په دريـــــاب کې لالهان شو

لار په منـــځ کې مخـــامخ شو يو سړی ته
يوه سپين ږيـری شان بوډا ته گـــــلالی ته

په پوښتنه کې دستي سره آشنــــــا شول
په خــــــواله شول د دردونه په افشا شول

لـــــر گبه پرانيستې د زړه غـــــوټې بوډا ته
بـــــوډا وژړل بدمـــــرغي بې نــــــوا ته

بېـــوزلان ښه يو د بـــل په ژبه پيــږي
يـــو د بـــل لپـــاره سوځي او كـــړيږي

لـــر گبانه د لـــر گبنـــو سره ژړای شي
بز گـــــران د بز گـــرانو خپـلېدای شي

بـــوډا وويل لـــرلا به ته گـــرانه وروره
يـــوه لاره درته ښيـــــم ما ته گـــوره

دې ځنـــگلو کې يو فقير مشکل کشا دی
لـوی عـــارف دی ستا دردونو ته دوا دی

نامـــرادان رسوي خپـــلو مـــرادو ته
دولتـــــو ته مقامـــــو ته معشوقـو ته

كـــال د مخه يو جونكی له ما نه ورك و
دغه كـــار ته زمـــا عقـــل هك او پك و

چـــا راوښـــوده درك د د غه پيـــــر
چې خدای دوست دی او عارف دی او فقير

زه روان شوم په اخـــلاص د هغه خوا ته
د اميـــد مخه مې خـــلاصه كړه رڼا ته

لا زه نه وم رسېدلی د ده ځای ته
لا مې خاوري بادولی په سر خدای ته

ناځاپي مې د ځنګله په یوه خوا کې
د ماښام په تور بخونه شان رڼا کې

تر نظره یو بوده په خوځېدا شو
چې کاته مې زما جونګی دی راپیدا شو

دا فقیر به د تا کار هم ګوره سم کړي
ته خو ورشه هماغه به دې یو غم کړي

د لرګبه په سترګو پړق شو او رڼا شو
د ژوند هیله یې په زړه کې راپیدا شو

وې یې ځان سره چې خامخا ورځمه
دا ستانه سړی به حتماً ننګومه

ګوندې وي چې بهانه راته پیدا شي
کومه پټه خزانه راته پیدا شي

دم درحال یې خپل سپین ږیرې بوډا هېر شو
حرص د زرو او د مال ترینه چاپېر شو

بې تکبیــــره بې دعـــا او بې ســــــلا
بې پوښتنـــــــې له بوډا شو راجــــــلا

په تلــوار تلــوارې راغی د پیــر ځای ته
د غمـــونو او دردو مشکـــل کشای ته

چې کاته یې پیر خاموش په ځای کې ناست دی
استغراق کې خپـل خاوند لره په خواست دی

که جهـــان وای همه واړه ښوریـــدلی
دې به نه و له خپــــــل ځایه خوځېدلی

خــوار لړ گبه همالته تېر کړل درې کلونه
رایې نه وړل د مــــــراد غنچې گـــلونه

پیر هماسې پخپـل ځای ناست و سر خوړی
تـــا به وی چې سم و دم دی لــــکه مړی

آخـــر یوه ورځ د لړ گبه صبر تمـــــام شو
نا څـــاپي یې د خپـل کور پلـو ته پـام شو

ور په یاد شول خپـــل بدمـــرغه اولادونه
خپـــل د درو کـلو بې ځایه خدمتــــونه

لــکه مار له ډېره درده په ځـــاى تاو شو
له غصې په مـــلا غبرګ شو تاو راتاو شو

په دې وخت فقيـــر له خوبه بيـــدار شو
قهـــرجن لرګبه ته هسې په ګفتـــار شو

وايه څه غـــــواړي چې درکم مـــرادونه
عـــزتونه خـــزاني كه ثوابـــــونه

لرګبـــه ووي له غضبه خـــــوتې راكه
دامې بس دى خـــــزانې ځانته بسيا كه

فقيـــر بېرته خپــــلې سترګې كړلې پټې
د لــــرګبه تمـام وجود شو خوټې خوټې

شونډې خوټې پوندې خوټې سپوږمې خوټې
پــوزه خـــوټې وروځې خوټې پښې خوټې

څو لــــرګبه له غوصې كيناست او آرام شو
سر ترپـــايه پې د خوټو كـــار تمـــام شو

غريبـــــګوتې وى توبه مې له دې ګټـــو
چې تر خوټې پورې ډوب شومه په خوټو

اوس به گالم بیا د دري کلو غمونه
تېروم به په چوپړ کې تاړ کونه

بیا به ژاړوم دې ناپوهه لوړ مقام ته
پام بې اړوم د خوتې سرانجام ته

په همدې همدې کې تېر شو درې کلونه
د لرگبه انتظار وسپړل گلونه

قلندر له استغراقه رابیدار شو
چې بیدار شو نو مخلص ته په گفتار شو

اې زما خاصه مخلصه رانه غواړه
یا دنیا یا آخرت یا دغه دواړه

لرگبه وویل دا خوتې رانه واخله
دا د ننگ او شرم گټې رانه واخله

پیر سر ښکته که او بېرته پخپل ځان شو
لرگبه بیا له خپله سواله پښیمان شو

د ده خوتې هم د نورو سره ولاړي
سپیره پاتې شو غموته جینگې داري

بیـــا یې وګـــــالل د درو کــــلو غمـــونه
د ایزکـــــــــو عــــذابونه کـــــړاوونه

پیـــر پخپــــله وخت بیــــا سر اوچت کړ
په لرګبه یې تمـــــام هسې خپل حجت کړ

وایه څه غـــــــواړې چې دریې کم غریبه
اې کـــــم بخته دربـــــــــدره بد نصیبه

لرګبه ووې چې له دې شرمه مې خلاص که
غلـــط نشي خپــلې خوټې را په لاس که

نور به نه غـــواړم له لویو خلـــکو ګټـــې
که مې یو وارې تر لاس شي خپلې خوټې

د تلی، ۱
۱۳۴۱ - کابل

تقلب

یو کـــــوچی و چې شودې یې خـــــرڅولی
نیـــــــــــمایې به یې اوبه یې گــــــــډولی

په ټگــــــــۍ او تقــــلب کې دولت من شـــــو
په جــــــاهل قــــــوم کې لوی شو عزتمن شو

څلور میـــــږې یې په کم وخت کې رمې شوې
له دوو اوښـــــو نه یې جــــوړه قافــــلی شوې

ډېر نیـــــږدې و چې د نورو غــــــلو په شان
یو ستــــــر مشر شي د قـــــــوم او والا شان

یوه ورځ دغه ســــــړی ته په بـــــــــــازار کې
کـــــــار پیدا شو او روان شو په تــــــــلوار کې

مـــــاسپښین چې بیـــــرته ووته له ښـــــــاره
د شــــــدوبې له پیســـو سره سرشــــــــــاره

ناڅاپې سترګې ولوېدې په غرونو
پاس په غرو کې د اورو په انبارونو

ښکارېده چې پاس په غرونو باران راغی
ویروونکې او بې سارې توفان راغی

په اورو کې باران کړلی غاښ چیچنې
وریځې پلنې شوی د غرونو تر لمنې

د آسمان دروازې خلاصې شوی اوبو ته
غرونو کوز کړل سیلاوونه ډوبېدو ته

ماښامی کوچی په ویره اندېښنو کې
رانیږدې شو خپل ټاټوبی ته غمو کې

رااللوتی وو له غرو ساړه بادونه
خواره شوی وو د وریځو تور فوځونه

یو ژیړ چکه سپوږمۍ په راختو وه
یوه غمجنه شان رڼا په خورېدو وه

عاقبت راغی کوچی خپلې ورشو ته
خپلې سیمې د کېږدیو او رمو ته

چې کـــــاته يې د همه وو کار تمــــام دی
که رمې دی، که پيسې دی، که يې کام دی

نه رمــې شته، نه د کـــور نــام و نشان شته
نه يو څـــــاروی نه يوه ننبه د انســـان شته

هــک او پــک شو ســاېې ونبته سينه کې
اوښــکې وچې شوی د ستـــــر ګو آينه کې

لـــکه بت بې حرکته په ځــــــای ودريـد
بيـــا بې حس شو لکه زوړ ديوال راولــوېد

چې په حـــال شو نو په منډو منډو سر شو
خــــدای دربار ته هسې په شـــور و شر شو

مــــا خو يو پـل نه و ايښي څه بېځــــــايه
دا اوبه له کـــــومه راغلي لويه خــــــدايه

هلته چېـري کــــوم بوډا و ژونــــــدې پاته
ورو ورو راغی رانېـــږدې شو د ده خواته

ويــــلي دا ستـــــا د شودو اوبه دي وروره
ستا عمـــــــل دي په رنـــو سترګو ګوره

تا او به چې په شودو کې خـــــــرځولی
هغه واړه غـــــــونډېدلی زیاتېـــــــدلی

شولې زیـــاتې دا سیـــلاب یې را روان که
ستا د لاسه یې زموږ کور گی هم وران که

د تلی د میاشتې ، ۳
۱۳۴۱ ـ کابل

لیوه

یو لیـــــوه و له تازیانـــو تښتېـــــدلی
د یوه کـــلی په خـــوا راغی سا نیـولی
خـــوار له ډاره کـــنۍ پښو کې و نیولی
چونګېـــــده او د مـــاشوم غوندې ژړلی

ډېر بې حـــــاله وارخطـا او منقلب و
لار ترې ورکه وه بې حـــده مضطرب و
د ښکــــاریانو هـــره خوا پسې ها ها وه
بـــده پېښه خطـــــرناکه مشـــغولا وه

تـــور ګردونه ورپسې وو د تـــــاویانو
پسې لیــــکه یو پلټن د هلـــــــکانو
مـــاتېدو ته یې خـــــوني غاښونه سم وو
رسېـــــدونکې یې انجام ته نور ستم و

خپـــلو بدو له هر خـــوا په مخه کـــړی
په هـر ګـــام کې یو ټوپک په زخه کړی
ساېې نښتې وه «امـان امان» یې وغوښت
یو ساتلی او مصئون مـــکان یې وغوښت

عـــاقبت د کـــلی لارې ته راســـم شو
از چې کـــلی ته نږدې شو زړه یې تـم شو

دایې خــوښه کړه چې ننه شي کوم کور ته
لاره وتــړي د پسیـــــو شرو شـــور ته

خـــو تـــــړلی و له بدمــــرغه ورونه
دروازو ته وو لـــــــوېدلی ځنځیــرونه

په ځغستـــــا شو په کوټو کې کته پورته
په دې هیــــله چې ننه شي کــوم کورته

د ښکـــاریانو شور و شر په زیاتېـــدو شو
د لیـــوه تمام صورت په لـــرزېدو شو

ښـــایسته نړۍ یې غـــاړه کې کړۍ شو
یوه شېبه یې په غمـــــونو کې پیړۍ شو

هلته نـــاسته په دیـــــوال یوه پشو وه
په کـــــوټه کې د لیـــوه په ننداروه

د لیـــوه نظـــر چې ولــــوېده پیشو ته
خـــوله یې پرانیسته زاریو او عـــذروته

ای بې بې پیشو تـــــــلوار که راته وایه
چـــاته ننګ یوسم یـــوه سمه لاره ښایه

ته پوهېــــږي په ما څه سختې تیـــرېږي
د اجـــل چاړه مې ستونې ته خوځیـــږي

دا د سپیـــو او ښکـــاریانو چې هاها ده
بـــل څه ندي دا په مـــا پسې غوغـــا ده

چېرې شته دی دغه کــلی کې یو ځوان
کـــوم زړه سوانده او شریف شاني انسان

چې مــا وساتي له سپیــو او تـــازیانو
امن راکـــړي له دې سختو ظالمــانو

هـله وایه وخت تیـــرېږي چې ورځمه
اجـل نیــغ راته ولاړ دي او زه مـــرمه

پسشو وویل سور گـــل یو ښه انسان دی
د هغه کــور هم پنا دی هم امـان دی

لیـــوه وویل هغه ته مې مـــخ تــور دی
یو پسه مې ترې خـــوړلی په مـا پور دی

پیشو وویـــل چې ورشه نو انځـــر ته
د دې کــلی ننگیـــالی او زورور ته

لیـــوه وویـل هغه ته نشـــم تللـــی
یو سیـــرلی مې له هغه نه تښتـــولی

گنـا کار یم گنـا کار یم گنـــا کار
خـــدای د پـــاره راته ښیه بـــله لار

پیشو وویـــل نو هـــله تلـــوار که
ځغـــله ځغـله د زمرک کـــاله ته لار که

لیـــوه وویل یو وری مې ترې داړلـــی
دا لا څــه یو خوســـکی مې ترې خوړلی

پیشو ووې چې نو څوک به در په لاس کــم
گمان نه کوم چې اوس به دې زه خلاص کم
تا پخپـــــــــله د نجـــات ورونه تړلـــــی
څوک وژلی، څوک داړلی، څوک خوړلی

د سلواغی ۴،
۱۳۴۱ـ کابل

«موضوع د روسی فلکلور نه اقتباس شویده»

زوړ حمام

راځر گند شو يو ورځ يو دردېدلی
يو انسان ، يو مرور، يو پارېدلی

د ظلمونو نارواوو په اور سوی
د نظام او منتظم دودالوی

په ځوالی کې له غمونو کمان شوی
مريض شوی زهير شوی ناتوان شوی

که آسمان و او که ځمکه وه کنځل يې
که کشران وو که مشران وو يادول يې

له خائنو امرانو يې شکوه وه
له انسان غوندې ديوانونه شکوه وه

آزرده و له مفسد او له فساده
له راشی نه ، له خاينه ، له جلاده

له خپل کار او خپل دفتر نه يې زړه تور و
تا به ويلی درست جهان ورباندې اور و

رانه وې غوښتـــــل یو کـــــار ورته پیدا کړم
یو شریف شانې روزگـــــــار ورته پیدا کړم
هسې کـــــار چې له فساده يې کـــــار نه وي
له لیـــــوه سره يې واک او اختیـــــار نه وي

مـــا چې واوریــد دا ناشـــــونې شان مقصود
زړه مې وســـــو په دې پاک ساده مـــــوجود

چې ته گـــــوره دې د څه شی امیـــــدوار دی
څـــــومره پاک څـــــومره ساده څه بې آزار دی

دا مــــــاشوم لا منتظـــــــر د صفـــــایي دی
په مــــــانام باندې گمــــان د سبایي دی

په کــــــرار او نرمۍ مې ورته ویــــــــلی
دا دفتـــــــرې واړه یو دی نه دي بیــــــلی

په هر ځـــای کې هغه یو شـــانې رنگریز دی
کې هرات دی که غزني دی که گـــردیز دی

دې لپـــــــاره چې دی پوه کمه تمـــــــام
ورتـــه سر مې کـــــړه قصه د زوړ حمـــــام

«یو سړی د شپې شیـــــطان و غولـــولی
نیمه شپه له خپــــــله کوره رتوتــــــلی

ضرورت یې و لمبـــــا او استحمــــــام ته
برابـــــر شو یوه زاړه غــــوندې حمـــام ته
وردننــــــه شو دهلیـــز ته بې وســـــواسه
ځــان یې ســم که لوڅېــــدو ته سمدلاسه

تن یې لــــوڅ که، لونګـــیې وتـــاړه د پاسه
چې شرنــــــــګا شوله اوچته له هر تـــاسه

په لینــــــدۍ د هر ګنبـــدې کې نارې شوی
له هر وره نه راوچتــــې نغــــارې شوی

پنجـــــرې یې د بــــلاوو تورې خولې شوی
دیـــــوالونه د وهمــــــونو قافـــلې شوی

په وهمــــــو کې لمبــــــائې ته شو د نـــنه
ګــــــوندې هلته د بـــل چا وکـــړې لټنـه

په نظـــــر کې یې یو بـــل سړی پیـــــدا شو
چې پیــــــدا شو نو یې زړه پې تســــلا شو

ده لا ځیـــــر ، ځیـــــر د ملګری تماشا کړه
چې کــــاته یې دواړو ستــــر ګویې رڼا کړه

څو ګـــامونه ترې رالـــرې شو په زغــــرده
چې کـــــاته یې د پښو تـــله یې وه ګـــــرده

تـــا به وی د پښو تـــله یې د پیـــــل وي
نیــلی ستر ګــــی یې کاسه ، کاسه د نیل وي
بــل څوک نه وو او حمـــــام واړه خالي وو
نه یې ســوری ، نه یې نښه ، نې کـــــالې وو

په دې تش حمـــــام کې ویره ورپیــــدا شو
په تمـــــام صورت یې ګـــله رېږدېـــدا شو

زړه یې واچـــــاوه سړی او وارخطــــا شو
په ورو ورو په ویــره ویــره راپه شـــــا شو

د کـــــالیو اغوستــــو کوټې ته ستـــون شو
بېچــــــاره له ډېــرې ویرې نه زبـــون شو

د حمـــــام یو خدمتـــــګار شو راپیــــدا
لیـــــږ را تم شو، څه یې زړه شو تســـــلا

خدمتګار تې هسې وویل دواره
اوس مې زړه چاودلی و له داړه

په حمام کې راته ښکاري چې پیري دي
پښې ګردې دي پخپله سم سړی دي

لا پخوا وم وېرېدلی اوس بتر شوم
په ناولی ځان راووتم بهر شوم

د حمام خادم ویران شو له خندا
وې یې داسې خو به نه وي لکه زما
دې چې ځیر شو، د ده پښې هم رفېدې وی
د پیریانو غوندې ګردې وی کلچې وی

په هدو کو کې یې ننوته ویره
سره تبه یې په زړه شو رابرسیره

د نایې کوټې ته راغی نیم عریان
رنګ الوتی، سا نیولی او ستومان

خپل آشنا نایي ناري کړې پې چې ولې
چېرې تښتې څه له دانګې ولې ځغلې؟

وې يې مه مې پوښته بده واقعه ده
په حمام کې د پيريانو هنګامه ده

راتـــول شوی په جهان چې څه پيريان دي
ښځې يې ګرځي ته به وايي چې پيلان دي

ډم په بريتو کې ملګری ته مسکې شو
لونګ يې لري که ښځو نه او پيری شو

وې ګوره زما د ښځو غوندې خو نه وې
هسې ګردې هسې غونډې منډې شوې !

سړی وډار شو په چيغو او سوران شو
د حمام آخري وره ته را روان شو!
د حمام خاوند چې وليده دا منډه
ترغاښو لاندې يې ونيوله شونډه

وې خير دې وې وروره چيرې تښتې؛
دغه ولې هسې لوڅ او کالی نغښتې !

وې مه پوښته زاره مې په چاودو ده
روغه سا مې له هيبته په ختو ده

د حمـــــام په منځ کې واړه گـــرد پښي دي
که نايـــــان، که خــــــادمان، که سړي دي

د حمــــــام خـاوند دلـــــونگ په راشکو شو
په خنــــــدې شو د پښـــو په لوڅــــوو شو

د ســــــړی چې په گــــردو پښو نظـــــر شو
ســـديې لار، له تـــــورو خـاورو برابر شو »

مـــــا چې خــــــلاصه کړه قصه د گردو پښو
مخــــــاطب شو ناڅــــــاپې په غـــــربدو

وې يې هـــــــا سړی خو يوه شپه ځوربـدلی
له څـــــــلورو گـــــردو پښو نه ويربــدلی

مـــاته گـــوره چې بنــدي يم شا مـــــــدام
ځـــــــوروي مې گـــردپښې عـــــلى الدوام
هــــره ورځ وينـــم سلـــگونه شيطــــــانان
بې غـــــــــوږونو بې نظـــره بې ايمـــــــان

ځـــــورو.ي مې پـــاروي مې خوځــوي مې
ژړوي مې ويـــــــــروي مې ســــــوزوي مې

۱۲ر۱۲ر۱۳۴۲

ویش

یو زمـــــری او یو لیـــــوه او یوه گیـــدړه
مخـــــامخ شوو په ځنــگله کې مخ په ځوره

زمـــــری وویل لـــــیوه ته « سریـاوره ! »
اې زمـــــا خوږه ملـــــــــگریه زړوره

داله لـــــوږی پیـــدا شوی چې وسواس نن
بایـــد ورسبـــــږي پای ته زمـوږ په لاس نن

ته نن لاړ شه د رمـــــــو په حـــال خبـر شه
کـــــوم چـــاری یا پشیــــلی ته برابر شه

گیـــدړ گله دې کوم کلی ته ځـــان سم کړي
کـــومې چـرگې ته دې جوړ د نیو چم کړي

زه که څه هــم نن بې وسه او ستــــــومان یم
ستـــاسې غم خـــــورم په غوایې پسې روان یم

زورور زمــــــری چې وکـــــه دا فـــرمان
گیـــــدړ وغـــــــوښته له ده د سر امــــــان

وې یې ځنــگه دي فرمـــان وروسته له ښکاره
په کــوم ځای کې بیا یو ځای شو له سرکاره

زمـــری وویل همــــــدلته راپیـــــــدا شئ
په همـــــدې ځـــای کې زمـا حضورته راشئ

په همدې ځای په خوښۍ کې شریـــکان شو
بیا به خوځــــــو بروجنـــگلو ته به روان شو

وروسته درې واړه دریـــــــو لارو ته سم شو
دم در حــــاله د خپل ښـــکار په فکر او غم شو

ورځه وروسته چې له ښـــــکاره راستانه شول
سره کېنــــاستل د زړونو په خـــواله شول

زمـــــری وویل لیــــوه ته «حوالـــداره!»
دغه غـــــــوښې راتقسیـــــم که ښیه لاره

لیـــــوه وویل ســـــلطان ته حق معلوم دی
چې زمـــا څه، د گیـــدړ څه د ده کوم دی

ډنگـــــر چرګ د ګیـدړ خان، پسه زمـا دی
دغـــه غټ مـــزی غـــویې واړه د تـا دی

په دې ویش به د غـــــلام زړ ګی مسرور شي
که د تاسې لـــــوړ حضور لره منظـــور شي

د زمـــری سپوږمی له قهره تکې سرې شوې
ستـــــر ګې ننوتې مـــخ کې او وړې شوې
خـــوله یې پلـــــنه شوه راویې وتې داړې
لـــه غضبه یې ځــــــګونه شولی نـــاړې

ســره تاو شو پخپـــــل ځان کې او ببـر شو
له غصې نه ســـور خطـــر شو لا بتـــر شو

له لیـــوه نه یې سر غـــوخ که په یوه منـډه
د ګیـــــدړ لـــکې له ویـــرې شوله غـــونده

له هیبـــــته ګـــــرده یو مـــــوتی وړی شو
سره ننـــوته، نیـــمه شوه کمـــــکی شو

په دې وخت کې زمـــــری وویل چې وایه
په دې ویش کې د تـــــا څه ده خپـــله رایه

گیــــدړ وویل ســـلطانه ویش روښــان دی
حقیقت ځـــــــلانده لمـر دی او عیـان دی

چـــرگ د تا سبــا ناری، پسه غــرمنی دی
دا غـــــویې ستــا د حضور ماښـــامنی دی

زمــــری وخنـــدل او وې ویل گیـــدړ جانه
دا انصاف دې پیـــدا کړی له کـــوم خوا نه

دغـــه ویش چې ته مـــــا سره منـــــلی
دغـــه عقــل وایه چا درته ښــــــوولی

گیــــدړ ووې تا چې پرې د لیـــــوه سر که
شـــاهه مـــا له هغه زده دغه هنـــــــر که

څـوک چې مشر سره ویش کې چـالاکي که
له خپـــــل سر سره جفــــا که بېبـاکې که

د حمل، ۱۵
۱۳۴۳

د عشق افسانه

(له یوناني روایاتو څخه)

یوه ورځ خــــدایان له سولې څخه تنګ شول
د جنــون او میني خــدای سره په جنګ شول

د جنـــون ګـــذار په میني بــــرابر شو
عشق یې ړوند که او جنـــون وربانديې بر شو

خـــوار پخپــلو دواړو سترګـــو نابینا شو
د خـــــدایانو مـــــرکې ته په ژړا شو

چې زه ړونـــــد کـــړمه په سترګو لیونتوب
مبتـــــلایې کـــړم د عمـــر په آشوب

اوس نه پـــــاڼ وینمه مــــخه کې نه لاره
نه ژوره نه غــــوندۍ او نه هـــــواره

بایـــد وشي دا پوښتــــنه له جنـــــونه
چې یې وایستـــــمه ولی له ژونـــــدونه

دوی چې واوریـــــده له میني دا بیـــــان
دغــه څــــلی یې ورکېښــــوده ترمیـــان

بایــد عشق له لیونتــوب سره پخـــلا شي
د دوی شخــــړې ته د حــل لاره پیدا شي

لیونتـــوب چې عشق په ستــر گو نابینا که
ټـــول عـــالم ته یې له لاسه ځـان رسوا که

پس له دې چې لیونتـوب کومه خـــوا ځغلی
عشق دې هـــــم له خپـــله ځانه سره ولی

دا به گـــــالي که خپه وي او که خوښ وي
بـــاید تـــل د عشق د لارې عصـا کش وي

له هغې ورځې راهیسې عشق جنـــــون شو
څوک چې چـا باندې مین شو جگر خون شو

بې جنــــونه عشق هیـــڅ لوری ته تلی نه شي
بې رهبـــــره یو قـــدم خوځیـــدای نشي

د فــــرهاد هدف خو ځـــکه بې ستون دی
چې له عشق سره لازم قــــــوي جنون دی

د تلی، ۱
۱۳۴۴- کابل

انسان او شیطان

اورېدلی مې له چا نه دا قصه ده
لنډه کې ده خو معنی کې ښه اوږده ده

را روان و په سارا کې يو لاروی
يو بېباکه بې پروا د ژوند روی

په صورت باندې تکړه په زړه غښتلی
د ځوانۍ په هر پيچو کې اوښتلی

دا سړی په لويه لار کې شهواني شو
شهوت واخيسته په سر او توفاني شو

پام يې وکه چې د زړه تسل پيدا کړي
خپل سرکشه ضرورت چېرې رواکړي

هلته خيرمه يوه اوښه ځر بېدله
د زړه غوټه يې ورو ورو راسپړېدله

پښنه يې ونيوه له ټکه يو څه تم شو
څو پخپله فيصله کې مصمم شو

يو د لاستې شـــان لرګی يې راپيــــدا که
لنـــــګوټې يې له خپـــل سره راجـــلا که

او ښه څـــــروده همـــاسې په ورشـو کې
ســـړی وتـــاړه لـــرګی ورته ورنــو کې

د شا خوانه يې ورجـــــوره يوه زينه کـړه
بيــا يې ودرېـــده او يخـه يې سينه کـــړه

چې تســکين شو پښيمـــان شو له خپل کړلو
شرمنـــــده و د زينې له جـــــوړولـــو

وې يې تو لعنت په کـــــار شه د شيطـان
د رزيـــــل د بې شرف د بې وجـــــدان

کنې چيـــرې زما خيال چېـرې دا کـــار
ولاحـــول په دې سپـــی په بدکــــــردار

په ګنـــــاه او په زنــــايې مبتـــلا کړم
په دې کـــــاريې ملائـــکو ته رسوا کړم

ده لا وی په بې غـــــرض شيـطان تورونه
د بــــاران غونـــدې کنځـــلې لعنتــونه

چې ځــــر ګند شو نا څــــاپې ورته ابلیس
سپیـــنه بږیـــــره تر بیـــــلایوې کمیس

وې یې اې حرامـــــزاده او زنـــــاکـاره
تــــاته کـــله مـــا ښـــوولی دغه لاره

ځـــــکه هېڅـــــکله زمـــا دا تکل نه و
چې په ذهـن کې مې هسې اټـــــکل نه و

تا چې هـــــر چېــرې پخپــله غول خوړلی
بیـــادې زمـــا په سپینه بږیـــره راتپـــلی

زه شیـــــطان یم مـــګر دومره رزیل نه یم
دا د تــــا غونـــــدې وحشي او ذلیـل نه یم